

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) เพื่อศึกษาความพร้อมในการที่จะปฏิบัติงานบทบาทพยาบาลวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 และจำแนกความพร้อมในการที่จะปฏิบัติงานบทบาทพยาบาลวิชาชีพ โดยพิจารณาความแตกต่างตามระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีวิธีดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

ลักษณะของประชากร

ประชากรที่ศึกษาเป็น นักศึกษาพยาบาลศาสตร ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2544 จำนวน 140 คน จากจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 164 คน (ไม่รวมนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 26 คน ที่ไม่ได้ตอบแบบสอบถามและยังไม่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2544)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองจากการศึกษาดำรงเอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาพยาบาล

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความพร้อมในการที่จะปฏิบัติงานบทบาทพยาบาลวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลประกอบด้วย 3 ด้านแต่ละด้านประกอบด้วย 8 บทบาท ได้แก่ บทบาทผู้ให้การดูแล บทบาทครูผู้ให้ความรู้ บทบาทผู้ให้คำปรึกษา บทบาทผู้ร่วมงาน บทบาทผู้นำ บทบาทผู้นำการเปลี่ยนแปลง บทบาทผู้ปกป้องสิทธิผู้บริโภค และบทบาทผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.1 คำถามปลายเปิด ประกอบด้วย

2.1.1 ความพร้อมด้านการเตรียมตัวเกี่ยวกับการทบทวน และค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมในการที่จะปฏิบัติงานบทบาทพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 8 ข้อคือบทบาททั้ง 8 บทบาท

2.1.2 ความพร้อมด้านความตั้งใจ มุ่งมั่น ในการที่จะปฏิบัติงาน บทบาทพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 8 ข้อ คือบทบาททั้ง 8 บทบาท

2.1.2 ความพร้อมด้านการรับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ที่ได้รับจาก กระบวนการเรียนการสอนในการที่จะปฏิบัติงานบทบาทพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 62 ข้อ คือบทบาท ทั้ง 8 บทบาท โดยในแต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้เลือกตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.2 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลที่นักศึกษาพยาบาลรับรู้ว่ามี ความพร้อมในการที่จะปฏิบัติงานบทบาทพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลางหรือน้อย

2.3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับช่วงระยะเวลาที่ควรเพิ่มเติมประสบการณ์ความพร้อม ในการที่จะปฏิบัติงานบทบาทพยาบาลวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาหรือ โครงสร้าง(content validity)ของแบบสอบถาม ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นโดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญทาง ด้านการสอน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 1 ท่าน อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน มาตรฐานการศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ 1 ท่าน และอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านการศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา 1 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบ หลังจาก ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถามแล้ว ผู้ศึกษานำมาวิเคราะห์และคำนวณหาค่าดัชนีความตรง ตามเนื้อหา (content validity index) ได้ดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .93 จากนั้นนำแบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมด้านความเหมาะสมของภาษาและความถูกต้องด้านเนื้อหาตามคำแนะนำ ของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการ พิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา พยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ จำนวน 30 คน เนื่องจากเป็น สถาบันการศึกษาที่ใช้หลักสูตรการเรียนการสอนของกระทรวงสาธารณสุขเหมือนกัน แล้วนำ แบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) (Wiersma & Jurs, 1990 อ้างใน วิราพร พงศ์อาจารย์, 2542, หน้า 178) ได้เท่ากับ .91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการดำเนินการศึกษาและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามความพร้อมแก่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ที่จะสำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2544 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพ

2.1 แจกวัสดุประสงค์ของการศึกษาให้นักศึกษาทุกคนรับทราบ และชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของแบบสอบถาม ขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามข้อสงสัยก่อนลงมือตอบแบบสอบถาม โดยให้เวลานักศึกษาตอบแบบสอบถามคนละประมาณ 30 นาที

2.2 ประสานงานกับจากฝ่ายทะเบียนและวัดผลของวิทยาลัยฯ เพื่อคัดลอกข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษา โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 13 - 21 มีนาคม 2545 รวม 1 สัปดาห์

3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแต่ละฉบับ มาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนและบันทึกข้อมูลเพื่อเตรียมการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/ for Windows (statistical package for social science for Windows) ซึ่งมีรายละเอียดการวิเคราะห์ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป นำมาแจกแจงความถี่ ร้อยละ หาค่าเฉลี่ย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความพร้อมในการที่จะปฏิบัติงานบทบาทพยาบาลวิชาชีพ วิเคราะห์ดังนี้

1. การให้คะแนนรายชื่อในแต่ละข้อคำถาม ซึ่งประกอบด้วย

มากที่สุด	ได้	5	คะแนน
มาก	ได้	4	คะแนน
ปานกลาง	ได้	3	คะแนน
น้อย	ได้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ได้	1	คะแนน

2. การกำหนดเกณฑ์สำหรับการแบ่งระดับความพร้อมในการที่จะปฏิบัติงาน บทบาทพยาบาลวิชาชีพ ด้วยวิธีการจัดกลุ่มคะแนนความพร้อมในการที่จะปฏิบัติงาน บทบาทพยาบาลวิชาชีพ โดยใช้การกำหนดเกณฑ์การประเมิน (evaluative criteria) เนื่องจากความพร้อมของนักศึกษาพยาบาลควรใช้วิธีการอิงเกณฑ์เพื่อสามารถนำไปใช้อ้างอิงหรือเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่นได้ อีกทั้งการกำหนดเกณฑ์เป็นวิธีการที่เหมาะสม เพราะเป็นสิ่งที่ใช้สำหรับวัดคุณภาพความพร้อม ผลการกระทำหรือการปฏิบัติ อีกทั้งยังเป็นแนวทางการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุในระดับที่พึงปรารถนา (บุญชม ศรีสะอาด, 2540, หน้า 93-94) โดยคิดคะแนนที่ได้เทียบเป็นร้อยละ แล้วจำแนกตามระดับ 5 ระดับคือ

มากที่สุด	มีคะแนนคิดเป็นร้อยละ	81- 100
มาก	มีคะแนนคิดเป็นร้อยละ	61- 80
ปานกลาง	มีคะแนนคิดเป็นร้อยละ	41- 60
น้อย	มีคะแนนคิดเป็นร้อยละ	21- 40
น้อยที่สุด	มีคะแนนคิดเป็นร้อยละ	0 - 20

จากนั้นวิเคราะห์โดยรวม รายด้าน และรายหมวด ตามลำดับดังนี้

2.1 วิเคราะห์โดยรวม นำคะแนนรวมทั้ง 3 ด้านมาเทียบกับเกณฑ์ แล้วแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2.2 วิเคราะห์รายด้าน ประกอบด้วย

2.2.1 ด้านการเตรียมตัวเกี่ยวกับการทบทวนคัมภีร์หาความรู้เพิ่มเติม นำคะแนนรวมทั้ง 8 ข้อ มาเทียบกับเกณฑ์แล้วแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2.2.2 ด้านความตั้งใจ มุ่งมั่น นำคะแนนรวมทั้ง 8 ข้อ มาเทียบกับเกณฑ์แล้วแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2.2.3 ด้านการรับรู้ประสบการณ์ นำคะแนนรวมทั้ง 62 ข้อ มาเทียบกับเกณฑ์แล้วแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2.3 สรุปรายหมวดความพร้อมทั้ง 3 ด้าน โดยนำคะแนนรวมของแต่ละบทบาทในแต่ละด้านจากข้อ 2.2 มานำเสนอ

2.4 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลที่นักศึกษาพยาบาลรับรู้ว่ามีความพร้อมในการที่จะปฏิบัติงานบทบาทพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับปานกลางหรือน้อย รวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุผลแล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

ส่วนที่ 3 จำแนกความพร้อมในการที่จะปฏิบัติงานบทบาทพยาบาลวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล โดยพิจารณาความแตกต่างตามระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และทดสอบความแตกต่างด้วยสถิติไค-สแควร์ (chi-square)

ส่วนที่ 4 สำหรับคำถามปลายเปิด รวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับช่วงระยะเวลาที่ควรเพิ่มเติมประสบการณ์ความพร้อมในการที่จะปฏิบัติงานบทบาทพยาบาลวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล แล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University